SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 9. februarja 2006*

V združenih zadevah C-226/04 in C-228/04,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Italija) z odločbama z dne 22. aprila 2004, ki sta prispeli na Sodišče 2. junija 2004, v postopkih

La Cascina Soc. coop. arl,

Zilch Srl (C-226/04)

proti

Ministero della Difesa,

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

* Jezik postopka: italijanščina.

Pedus Service,

Cooperativa Italiana di Ristorazione soc. coop. arl (CIR),

Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL),

in

Consorzio G. f. M. (C-228/04)

proti

Ministero della Difesa,

La Cascina Soc. coop. arl,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, K. Schiemann, sodnik, N. Colneric, sodnica, K. Lenaerts in E. Juhász (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. junija 2005,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za La Cascina Soc. coop. arl in Zilch Srl D. Grossi, G. Romano-Cesareo in D. Cusmano, odvetniki,

— za italijansko vlado I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj z D. Del Gaizem, avvocato dello Stato,

— za avstrijsko vlado M. Fruhmann, zastopnik,

— za Komisijo Evropskih skupnosti A. Aresu in K. Wiedner, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. septembra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive Sveta 92/50/EGS z dne 18. junija 1992 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil storitev (UL L 209, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva).

2 Ta predloga sta bila predložena v okviru sporov med družbami La Cascina Soc. coop. arl (v nadaljevanju: La Cascina), Zilch Srl (v nadaljevanju: Zilch) in Consorzio G. f. M. (v nadaljevanju: G. f. M.) ter italijanskima ministrstvom za obrambo in ministrstvom za gospodarstvo in finance kot naročnikoma, zaradi, prvič, izključitve teh podjetij iz sodelovanja pri postopku javnega naročila storitev in, drugič, zaradi vprašanja skladnosti ustrezne določbe italijanske ureditve, ki zagotavlja prenos Direktive v notranji pravni red, s členom 29 te direktive.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Iz druge in tretje uvodne izjave Direktive izhaja, da je bila sprejeta v okviru ukrepov, „namenjenih nadaljnjemu vzpostavljanju notranjega trga“, in da na tej podlagi določa „uskladitev postopkov oddaje javnih naročil storitev“.

4 Dvajseta uvodna izjava Direktive določa, da „[…] je treba izboljšati dostop ponudnikom storitev do postopkov za oddajo javnih naročil, da bi ukinili postopke, ki omejujejo konkurenco nasploh in zlasti sodelovanje pripadnikov drugih držav članic pri javnih naročilih“.

5 V duhu čim širšega odprtja javnih naročil konkurenci člen 13(5) Direktive glede organizacije natečajev določa, da „[mora] biti v vsakem primeru število kandidatov, povabljenih k udeležbi, zadostno, da je zagotovljena prava konkurenca“. Enako člen 27(2), drugi pododstavek, te direktive, ki velja za omejene postopke, določa, da „[mora] biti v vsakem primeru število kandidatov zadostno za zagotovitev prave konkurence“.

6 Člen 29 iz poglavja 2 naslova VI Direktive pod naslovom „Merila za ugotavljanje usposobljenosti“ določa:

„Iz sodelovanja pri naročilu se lahko izključi vsak ponudnik storitev, ki:

a) je bankrotiral ali je v stečajnem postopku, tisti, s katerega poslovanjem upravlja sodišče, tisti, ki je sklenil dogovor z upniki, tisti, katerega poslovna dejavnost začasno miruje ali je v enakem položaju, ki izhaja iz podobnega postopka po nacionalnih zakonih in predpisih,

b) je predmet postopka za objavo stečaja, za nalog za prisilno poravnavo ali sodno upravljanje ali za dogovor z upniki ali v drugem podobnem postopku po nacionalnih zakonih in predpisih,

c) je bil obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s svojim profesionalnim obnašanjem s sodbo, ki je pravnomočna, *res judicata*,

d) je bil spoznan za krivega zaradi neprofesionalnega obnašanja, ki je bilo dokazano s sredstvi, ki jih naročniki upoštevajo kot upravičena,

e) ni izpolnjeval obveznosti v zvezi s plačili prispevkov za socialno varnost v skladu z zakonskimi predpisi države, v kateri je bil ustanovljen, ali s predpisi države naročnika,

f) ni izpolnil obveznosti v zvezi s plačevanjem davkov v skladu z zakonskimi predpisi države naročnika,

g) je kriv resnih napačnih razlag danih informacij ali pa opustitve posredovanja informacij, ki se lahko zahtevajo v skladu s tem poglavjem.

Če naročnik zahteva od ponudnika storitve dokaz, da noben primer od navedenih pod (a), (b), (c), (e) ali (f) zanj ne velja, sprejme kot zadostno dokazilo:

— […]

— za (e) in (f) potrdilo pristojnega državnega organa iz zadevne države članice.

[…]

Države članice v roku iz člena 44 določijo državne organe in telesa, ki so odgovorni za izdajo takšnih dokumentov ali potrdil in takoj o tem obvestijo druge države članice in Komisijo.“

Nacionalna ureditev

7 Direktiva je bila v italijansko pravo prenesena z zakonsko uredbo št. 157 z dne 17. marca 1995 (GURI št. 104 z dne 6. maja 1995, v nadaljevanju: uredba št. 157/1995).

8 Člen 12(d) in (e) te uredbe, ki ga je nadomestil člen 10 zakonske uredbe št. 65 z dne 25. februarja 2000 (GURI št. 70 z dne 24. marca 2000, v nadaljevanju: člen 12 uredbe št. 157/1995), ki zagotavlja prenos člena 29 Direktive v notranji pravni red, določa:

„[…] iz sodelovanja pri javnih naročilih so izključeni kandidati:

ki nimajo poravnanih obveznosti v zvezi s plačilom prispevkov za socialno varnost v korist delavcev v skladu z italijansko zakonodajo ali zakonodajo države, v kateri imajo svoj sedež;

ki nimajo poravnanih obveznosti v zvezi s plačilom dajatev in davkov v skladu z italijansko zakonodajo ali zakonodajo države, v kateri imajo svoj sedež.“

Postopka v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Italijansko ministrstvo za obrambo je v soglasju z ministrstvom za gospodarstvo in finance decembra 2002 v *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* ter v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* objavilo omejeni in pospešeni postopek za oddajo naročila storitev za organiziranje prehrane za organe v sestavi in oddelke ministrstva za obrambo na različnih lokacijah na državnem ozemlju. Rok za sprejetje vloge za sodelovanje je bil določen na 15. januar 2003, rok za sprejetje ponudb pa na 3. marec 2003.

10 Ta razpis je bil razdeljen na šestnajst sklopov. Za vsakega izmed njih je bilo predvideno različno letno plačilo in posebno območje izvajanja ter vse storitve, ki jih je treba opraviti.

11 Tega razpisa sta se poleg drugih v okviru začasnega podjetniškega združenja udeležila La Cascina in Zilch za večji del predvidenih šestnajstih sklopov in G. f. M. zgolj za sklop št. 7.

12 Naročnik je 4. decembra 2003 odločil, da iz postopka izključi La Cascino in G. f. M., ker nista poravnala svojih obveznosti plačila prispevkov za socialno varnost za zaposlene, in Zilch, ker ni poravnal svojih obveznosti v zvezi s plačilom davkov.

13 Tri zadevna podjetja so pred predložitvenim sodiščem zahtevala razglasitev ničnosti te odločbe. La Cascina in G. f. M. sta zlasti navajala, da sta plačilo prispevkov za socialno varnost poravnala naknadno. Zilch pa je zatrdil, da se je del zahtevanega davka znižal in da je bil drugi del davka, ki bi ga moral plačati, predmet „davčne oprostitve“ v skladu z ukrepom davčne olajšave, ki ga je nacionalni zakonodajalec sprejel leta 2002 in na podlagi katerega je smel izvršiti plačilo po obrokih.

14 Naročnik je nasprotno menil, da naknadna poravnava ni pomenila, da so tožeča podjetja ob izteku roka za predložitev vloge za udeležbo pri razpisu, namreč 15. januarja 2003, poravnala svoje obveznosti.

15 Predložitveno sodišče ugotavlja razliko v dikciji med členom 29 Direktive in členom 12 Uredbe št. 157/1995. Medtem ko skupnostna določba določa možnost, da se ponudnika storitev, „ki ni izpolnjeval“ svojih obveznosti, izključi iz sodelovanja pri naročilu, nacionalna določba izključuje tistega, „ki [ni] poravnal“ svojih obveznosti.

16 To sodišče se posledično sprašuje, ali ni nacionalna določba, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, popustljivejša in nacionalnim organom ne daje več manevrskega prostora, in se glede tega sklicuje na razlike v razlagi, ki so vidne v odločbah, ki so jih na tem področju izdajala italijanska sodišča. Dejansko naj bi nekatera od teh sodišč sprejemala naknadno poravnavo, namreč po roku vložitve vloge za sodelovanje pri naročilu, v dveh primerih:

— kadar so posamezniki pred upravnimi organi ali pristojnimi nacionalnimi sodišči izpodbijali temelj svojih obveznosti,

— kadar so bili posamezniki, ki dejansko niso izpolnili svojih obveznosti, kljub temu ugodno obravnavani na podlagi ukrepov, ki jih je sprejela država, ki jim je ponudila možnost, da naknadno uredijo svoj davčni položaj in socialno varnost, oziroma so bili oproščeni davkov.

17 Ker je Tribunale amministrativo regionale del Lazio menilo, da bi taka razlaga lahko povzročila neenako obravnavanje ponudnikov storitev in oviranje poteka postopka oddaje naročila, je prekinilo odločanje in Sodišču v prehodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„Sodišče se sprašuje:

1. Ali je treba zgoraj navedene določbe zadevne direktive razlagati tako, da je zakonodajalec Skupnosti s tem, ko je uporabil dikcijo ‚ni izpolnjeval obveznosti v zvezi s plačili prispevkov za socialno varnost v skladu z zakonskimi predpisi države, v kateri je bil ustanovljen, ali s predpisi države naročnika' oziroma ‚ni izpolnil obveznosti v zvezi s plačevanjem davkov v skladu z zakonskimi predpisi države naročnika', imel namen omejiti se – samo in izključno – na primer, v katerem podjetje samo – na dan, ko se izteče rok za predložitev vloge za udeležbo na javnem razpisu (oziroma vsekakor v času pred oddajo javnega naročila) – v celoti in pravočasno poravna te obveznosti?

2. Ali je posledično treba italijansko nacionalno določbo, ki ga prenaša (namreč člen 12(d) in (e) zakonske uredbe z dne 17. marca 1995 št. 157), – v delu, v katerem z odstopanjem od prej navedene določbe Skupnosti dovoljuje

izključitev iz sodelovanja pri javnem naročilu tistih podjetij, ki ‚nimajo poravnanih obveznosti v zvezi s plačili prispevkov za socialno zavarovanje in varstvo za delavce v skladu z italijansko zakonodajo ali zakonodajo države, v kateri imajo svoj sedež' oziroma ki ‚nimajo poravnanih obveznosti v zvezi s plačili davkov in dajatev v skladu z italijansko zakonodajo ali zakonodajo države, v kateri imajo svoj sedež' – nujno razlagati z izključnim sklicevanjem na nespoštovanje – ki se ugotavlja na zgoraj omenjeni dan (na dan, ko se izteče rok za predložitev vloge za udeležbo pri javnem naročilu; oziroma tik pred, čeprav začasno, oddajo naročila) – teh obveznosti, pri čemer se poznejša izpolnitev ne upošteva?

3. Ali pa je nasprotno mogoče (če bi bilo, glede na v točki 2 navedeno, ugotovljeno, da nacionalni predpis ni v skladu z namenom in funkcijo določbe Skupnosti) dovoliti nacionalnemu zakonodajalcu, da bi v smislu omejitev, ki jih mora ta spoštovati pri prenosu pravil Skupnosti, vsebovanih v omenjeni direktivi, dovolil možnost sodelovanja pri javnem naročilu podjetjem, ki čeprav svojih obveznosti nimajo poravnanih na dan, ko se izteče rok za sodelovanje pri teh naročilih, dokažejo, da lahko te obveznosti poravnajo pred oddajo naročila (in da so že opravile določena pozitivna dejanja v tej smeri)?

4. In, če bi bila razlaga iz točke 3 sprejemljiva – kar bi posledično omogočilo uvedbo prožnejših pravil, kot so tista na podlagi strožje razlage ‚izpolnitve' obveznosti, ki jo uporablja zakonodajalec Skupnosti –, ali so takšni predpisi v nasprotju s temeljnimi načeli Skupnosti, kot je na primer načelo enakega obravnavanja vseh državljanov Unije ali – le glede javnega naročila – načelom *par condicio* za vsa podjetja, ki bi hotela pri njem sodelovati?"

Vprašanja za predhodno odločanje

18 Najprej je treba navesti, da se v skladu z določbami Naslova II Direktive uporaba njenih določb spreminja glede na kategorizacijo zadevnih storitev. Vendar je za to kategorizacijo, ki zahteva presojo dejstev, pristojno predložitveno sodišče; zato bo Sodišče razlagalo določbe Direktive, na katere se nanaša predlog za sprejetje predhodne odločbe. Iz tega predloga med drugim izhaja, da to zadeva omejeni postopek v smislu Direktive.

19 Predložitveno sodišče z vprašanji v bistvu sprašuje, ali je, prvič, člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, ki se sklicuje na položaj ponudnika storitev, ki „ne poravna“ svojih socialnih in davčnih obveznosti. Drugič, sprašuje se o trenutku, ko mora ponudnik storitev predložiti dokaz o spoštovanju navedenih obveznosti. Tretjič se sprašuje, ali je treba ponudnika storitev, ki je v zamudi s plačilom socialnih prispevkov ali davkov, so mu pristojni organi odobrili obročno plačevanje teh prispevkov ali davkov ali pa je vložil pravno sredstvo v upravnem ali sodnem postopku zaradi izpodbijanja obstoja ali zneska njegovih obveznosti za socialno varnost ali njegovih davčnih obveznosti, šteti, kot da ni izpolnil svojih socialnih ali davčnih obveznosti v smislu člena 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive.

20 Da bi koristno odgovorili na ta vprašanja, je treba uvodoma navesti, da je predmet direktiv Skupnosti o javnih naročilih usklajevanje nacionalnih postopkov na tem področju. Zlasti glede javnega naročila storitev tretja uvodna izjava Direktive določa, da cilji, določeni v prvi in drugi uvodni izjavi „[…] zahtevajo uskladitev postopkov oddaje javnih naročil storitev“.

21 V tem okviru usklajevanja člen 29 Direktive določa sedem primerov izključitve kandidatov iz sodelovanja pri naročilu, ki se nanašajo na njihovo poklicno poštenost, plačilno zmožnost ali zanesljivost. Ta določba uporabo vseh teh možnosti izključitve prepušča presoji držav članic, o čemer priča izraz „iz sodelovanja pri naročilu se lahko izključi […]“, ki se nahaja na začetku navedene določbe, in pod (e) in (f) izrecno napotuje na nacionalne zakonske določbe.

22 Tako kot umestno ugotavlja Komisija Evropskih skupnosti, naj bi obravnavana določba sama določala omejitve možnosti držav članic tako, da te ne morejo predvideti drugih primerov izključitve od tistih, ki so v njej določeni. To možnost držav članic prav tako omejujeta splošni načeli preglednosti in enakega obravnavanja (glej zlasti sodbi z dne 12. decembra 2002 v zadevi Universale-Bau in drugi, C-470/99, Recueil, str. I-11617, točki 91 in 92, in z dne 16. oktobra 2003 v zadevi Traunfellner, C-421/01, Recueil, str. I-11941, točka 29).

23 Posledično člen 29 Direktive na tem področju ne predvideva enotne uporabe razlogov za izključitev, ki so v njej navedeni na ravni Skupnosti, ker imajo države članice možnost, da sploh ne uporabijo vseh razlogov za izključitev in se odločijo za čim širše sodelovanje v postopkih oddaje javnih naročil ali da jih vključijo v nacionalne predpise s stopnjo strogosti, ki bi se, odvisno od primera, lahko spreminjala glede na ugotovitve pravne, gospodarske ali socialne ureditve, ki prevladuje na nacionalni ravni. V tem okviru lahko države članice omilijo merila, določena v členu 29 Direktive, ali jih opredelijo prožneje.

24 Glede, prvič, vprašanja, ali je treba člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, ki se nanaša na položaj ponudnika storitev, ki „ni poravnal“ socialnih ali davčnih obveznosti, daje ta določba državam članicam možnost, da izključijo vsakega kandidata, „ki ni izpolnil svojih obveznosti“ v zvezi s plačilom prispevkov za socialno varnost ter davkov in dajatev „v skladu z [nacionalnimi] zakonskimi določbami“.

25 Ta določba ne vsebuje opredelitve izraza „ne izpolnjuje svojih obveznosti“. Glede na ugotovitve iz točke 23 te sodbe snovalci Direktive niso nameravali dati temu izrazu avtonomno skupnostno opredelitev, ampak so zato napotili na nacionalna pravila. Zato morajo ta določiti vsebino in obseg zadevnih obveznosti ter pogoje za njihovo izpolnitev.

26 Italijanski zakonodajalec je uporabil možnost, ki mu jo daje člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive s tem, da je v člen 12(d) in (e) zakonske uredbe št. 157/1995 vključil dva zadevna razloga za izključitev. Predložitveno sodišče se vendarle na prvem mestu sprašuje, ali ni, na podlagi besedila „ki ne poravnajo svojih obveznosti […]“, ta določba popustljivejša in v primerjavi z dikcijo, uporabljeno v členu 29(e) in (f) Direktive, nacionalnim organom ne daje več maneverskega prostora.

27 Glede tega je treba navesti, da, kot pravilno ugotavljajo zainteresirane stranke, ki so Sodišču predložile stališča, izraza „ne izpolnjujejo“ svojih obveznosti ali „ne poravnajo“ svojih obveznosti na področju javnih naročil brez razlikovanja uporabljajo različne skupnostne direktive. To so na primer člen 24(1)(e) in (f) Direktive Sveta 93/37/EGS z dne 14. junija 1993 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil za gradnje (UL L 199, str. 54), člen 20(1)(e) in (f) Direktive Sveta 93/36/EGS z dne 14. junija 1993 o usklajevanju postopkov oddaje javnih naročil blaga (UL L 199, str. 1) in nazadnje člen 45(2)(e) in (f) Direktive Parlamenta in Sveta 2004/18/ES z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, str. 114), ki je začela veljati 31. januarja 2006. Posledično med dvema zadevnima izrazoma ni nobene vsebinske razlike.

28 Na podlagi teh stališč je treba predvideti različne položaje, na katere se sklicuje predložitveno sodišče.

29 Nacionalno sodišče se kot drugič sprašuje, ali mora ponudnik storitev, da bi izpolnil svoje obveznosti v zvezi s prispevki za socialno varnost ter davki ali dajatvami, „na dan, ko se izteče rok za predložitev vloge za sodelovanje pri razpisu ali v vsakem primeru pred oddajo naročila“, izvršiti ustrezno plačilo „v celoti in brez zamude“.

30 Da bi določili trenutek, glede na katerega je treba presoditi, ali je kandidat izpolnil svoje obveznosti, je treba ugotoviti, da je zato, ker člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive, da bi opredelil vsebino izraza „izpolnitev svojih obveznosti“, napotuje na zakonske določbe držav članic in ker zakonodajalec Skupnosti ni želel uskladiti uporabe tega člena na ravni Skupnosti, logična ugotovitev, da to isto napotilo na nacionalne določbe velja tudi glede določitve zadevnega trenutka.

31 Nacionalna pravila naj bi torej določala, do katerega trenutka ali v katerem roku morajo zainteresirane stranke izvršiti plačila, ki ustrezajo njihovim obveznostim, oziroma, glede drugih položajev, ki jih predvideva predložitveno sodišče in ki so obravnavani v točkah od 34 do 39 te sodbe, dokazati, da so pogoji za naknadno poravnavo izpolnjeni. Ta rok je lahko zlasti zadnji dan za predložitev vloge za sodelovanje pri naročilu, dan odpošiljanja vabila k predložitvi ponudbe kandidatom, zadnji dan za predložitev ponudb kandidatov, dan, ko naročnik oceni ponudbe, ali tudi trenutek neposredno pred oddajo naročila.

32 Vendar je treba pojasniti, da načeli preglednosti in enakega obravnavanja, ki urejata vse postopke oddaje javnih naročil, v skladu s katerima morajo biti vsebinski in postopkovni pogoji glede sodelovanja pri naročilu jasno opredeljeni vnaprej, zahtevata, da se ta rok določi z absolutno gotovostjo in javno objavi, da bi zainteresirane stranke lahko natančno spoznale omejitve postopka in bi se jim

zagotovilo, da enake omejitve veljajo za vse konkurente. Ta rok lahko določijo nacionalni predpisi oziroma se ta odgovornost lahko zaupa naročnikom.

33 Torej naj bi svoje obveznosti izpolnil kandidat, ki je v roku, obravnavanem v točki 31 zgoraj, v celoti izvršil plačila v zvezi s svojimi dolgovi za socialno varnost ter z davki in dajatvami, razen v primerih naknadne poravnane in vložitve pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku, ki so obravnavani v točkah od 34 do 39 te sodbe. Samo začetek plačevanja v danem trenutku ali dokaz o namenu plačila ali dokaz o finančni zmožnosti poravnave po tem trenutku ne more zadostovati, ker bi bilo sicer kršeno načelo enakega obravnavanja kandidatov.

34 Tretjič, predlog predložitvenega sodišča v bistvu vsebuje vprašanje, ali se lahko za skladne s členom 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive štejejo nacionalni predpisi ali upravna praksa, ki ponudnikom storitev dajejo možnost, da zato, da bi se jim dopustil pristop k postopku oddaje javnega naročila, naknadno uredijo svoje obveznosti na področju davkov in socialne varnosti na podlagi ukrepov ugodne obravnave ali davčne oprostitve, ki jih sprejme zadevna država članica ali v skladu z upravnim dogovorom za obročno plačevanje ali zmanjšanje dolgov.

35 Glede tega je treba navesti, kot pravilno ugotavlja generalni pravobranilec v točki 29 sklepnih predlogov, da sta znesek in potek roka za obveznosti v zvezi z davki in socialno varnostjo določena z nacionalnim pravom. Enako je bilo poudarjeno v točki 25 zgoraj, da mora nacionalno pravo tudi določiti vsebino in obseg izraza „izpolnitev svojih obveznosti“. Poleg tega je rok, ki je določen v zvezi s tem, tisti, ki ga določajo nacionalni predpisi, kot je to obrazloženo v točki 31 te sodbe.

36 Torej nacionalni predpisi ali nacionalna upravna praksa, na podlagi katerih ob ugodni obravnavi ali davčni oprostitvi, pa tudi zaradi upravnega dogovora, velja, da so zadevni kandidati poravnali svoje obveznosti, da bi se jim dopustil pristop k postopku oddaje naročila, niso v neskladju s členom 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive pod pogojem, da v roku, obravnavanem v točki 31 te sodbe, lahko predložijo dokaz, da so bili ugodno obravnavani ali da so bili oproščeni davka ali da so glede svojih dolgov sklenili upravni dogovor.

37 Predlog predložitvenega sodišča se nazadnje nanaša na učinke, ki jih je treba povezati s pravnim sredstvom v upravnem oziroma sodnem postopku, ki ga je kandidat vložil proti ugotovitvam organov, pristojnim na področju davkov in socialne varnosti, da bi se ugotovilo, ali je ta kandidat poravnal svoje obveznosti, da bi se mu dopustil pristop k postopku oddaje javnega naročila.

38 Treba je opozoriti, da napotitev na nacionalno pravo s členom 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive velja tudi glede tega vprašanja. Kljub temu so učinki vložitve pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku tesno povezani z izvrševanjem in varstvom temeljnih pravic glede pravnega varstva, katerega spoštovanje prav tako zagotavlja pravni red Skupnosti. Nacionalni predpisi, ki bi v celoti spregledali učinke vložitve pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku na možnost sodelovanja pri postopku oddaje naročila, bi lahko kršili temeljne pravice zainteresiranih strank.

39 Ob upoštevanju te omejitve mora torej nacionalni pravni red določiti, ali z vložitvijo pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku nastanejo učinki, ki zavezujejo naročnika, da šteje, da je zadevni kandidat poravnal svoje obveznosti, dokler ni izdana dokončna odločba, da bi se mu lahko dopustil pristop k postopku oddaje naročila, pod pogojem da je to pravno sredstvo vloženo v roku, ki je obravnavan v točki 31 te sodbe.

40 Na zastavljena vprašanja je zato treba odgovoriti, da člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive ne nasprotuje nacionalnim predpisom ali upravni praksi, v skladu s katerimi sme ponudnik storitev, ki na dan, ko poteče rok za predložitev vloge za sodelovanje pri naročilu, ni izpolnil obveznosti v zvezi s prispevki za socialno varnost ter v zvezi z davki in dajatvami tako, da bi v celoti izvedel ustrezno plačilo, te poravnati naknadno

— v skladu z ukrepi davčne oprostitve ali ugodne obravnave, ki jih sprejme država, ali

— v skladu z upravnim dogovorom za obročno plačevanje ali zmanjšanje dolgov ali

— z vložitvijo pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku,

če v roku, ki ga določajo nacionalni predpisi ali upravna praksa, dokaže, da so bili zanj izdani taki ukrepi ali da je sklenil tak dogovor ali da je v tem roku vložil pravno sredstvo.

Stroški

41 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 29, prvi odstavek, točki (e) in (f), Direktive Sveta 92/50/EGS o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil storitev ne nasprotuje nacionalnim predpisom ali upravni praksi, v skladu s katerimi sme ponudnik storitev, ki na dan, ko poteče rok za predložitev vloge za sodelovanje pri naročilu, ni izpolnil obveznosti v zvezi s prispevki za socialno varnost ter v zvezi z davki in dajatvami tako, da bi v celoti izvedel ustrezno plačilo, te poravnati naknadno

— **v skladu z ukrepi davčne oprostitve ali ugodne obravnave, ki jih sprejme država, ali**

— **v skladu z upravnim dogovorom za obročno plačevanje ali zmanjšanje dolgov, ali**

— **z vložitvijo pravnega sredstva v upravnem ali sodnem postopku,**

pod pogojem, da v roku, ki ga določajo nacionalnimi predpisi ali upravna praksa, dokaže, da so bili zanj izdani taki ukrepi ali, da je sklenil tak dogovor ali da je v tem roku vložil pravno sredstvo.

Podpisi